

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

سامانه ویراستاری STES

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی

مقاله نویسی علوم انسانی

اصول تنظیم قراردادها

آموزش مهارت های کاربردی در تدوین و چاپ مقاله

عزت نفس و ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان

اعظم شفیعی^{۱*}، محمد رنجبر^۲، اسماعیل بزرگر^۳^۱ مدرس دانشگاه علمی کاربردی شهرستان آباد^۲ دانشجوی کارشناسی روان‌شناسی عمومی

چکیده

از جمله عوامل مهمی که بر عزت نفس افراد تأثیر می‌گذارد، صفات شخصیتی آنان است. از این رو هدف این پژوهش، بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی و عزت نفس دانشجویان بود. جامعه آماری کلیه دانشجویان دانشگاه علمی کاربردی در سال تحصیلی ۹۳-۹۴ بود که از این میان، تعداد ۱۰۰ نفر با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. در این پژوهش از پرسشنامه ویژگی شخصیتی آیسنک و پرسشنامه عزت نفس کوپر اسمیت استفاده شد. نتایج به‌دست آمده نشان داد که بین ویژگی شخصیت و عزت نفس رابطه مثبت وجود دارد و همین طور میانگین نمرات گروه زنان در متغیر ویژگی شخصیتی به طور معناداری از میانگین نمرات گروه مردان بالاتر بود. از لحاظ آماری تفاوتی میان دانشجویان دختر و پسر از نظر نمره عزت نفس مشاهده نشد. بر این اساس، به نظر می‌رسد شخصیت هر فرد بر ابعاد زندگی‌اش (فردی، خانوادگی، تحصیلی، شغلی و ...) اثر می‌گذارد و می‌تواند زمینه‌ساز چگونگی شکل‌گیری عزت نفس افراد باشد.

کلید واژه‌ها: ویژگی شخصیتی؛ عزت نفس؛ دانشجویان

مقدمه

شخصیت از موضوعات مهم روان‌شناسی است و در این زمینه الگوی پنج عامل از مشهورترین الگوها در تحلیل عوامل آن است (بهرز و همکاران، ۱۳۹۳). در واقع شخصیت عنصر ثابت رفتار فرد و شیوه بودن او است و به طور کلی شیوه رفتار است موجب تمایز فرد از دیگران می‌شود (گنجی، ۱۳۸۲). به دیگر بیان، منظور از شخصیت الگوهای رفتاری و شیوه‌های تفکر معینی است که نحوه سازگاری فرد را با محیط تعیین می‌کند (اتکینسون و همکاران، ۱۳۸۰). سبزی پور و همکاران (۱۳۹۳)، نیز گزارش دادند که بین تیپ شخصیتی درون‌گرایی و رضایت شغلی و بین تیپ شخصیتی برون‌گرایی و تعهد سازمانی همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد، اما بین تیپ شخصیتی برون‌گرایی و رضایت شغلی همبستگی منفی و معنادار وجود دارد. هم چنین نتایج نشان داد که بین تیپ شخصیتی درون‌گرایی و تعهد سازمانی رابطه وجود ندارد و بین زنان و مردان از لحاظ تیپ شخصیتی درون‌گرایی و برون‌گرایی تفاوتی معناداری مشاهده نشد. احدی و اسکندری نیز در تحقیقی نشان دادند که بین عامل روان رنجور خوبی با رضایت زناشویی رابطه منفی ولی بین عامل‌های خوشایندی و وظیفه‌شناسی با رضایت زناشویی رابطه مثبت وجود دارد. در پژوهشی وحدانی اسدی و همکاران (۱۳۹۳) نشان دادند که آداب اجتماعی بر حسب رضامندی از خود، خویشتن‌داری و نظم و ترتیب قابل پیش‌بینی است. جهت‌گیری مذهبی بیرونی و عزت نفس و ابعاد آن قادر به پیش‌بینی نودوستی و هماهنگی متقابل نبودند. وجدان کاری نیز بر حسب محتاط بودن در تصمیم‌گیری و رضامندی از خود قابل پیش‌بینی بود. محافظت از منابع سازمان بر حسب نظم و ترتیب و عزت نفس قابل تبیین بود.

عزت نفس از ویژگی‌های انسانی است و نیازی است که همه برای رسیدن به آن تلاش می‌کنند. هر انسان موجودی منحصر به فرد است که دارای ویژگی‌های خاص خود می‌باشد. این تفاوت از نظر توانایی‌ها و استعدادها مانند هوش و خلاقیت و از نظر علائق و انگیزه‌ها و سایر جنبه‌های شخصی فرد است. بطور کلی همه افراد بشر به یک ارزشیابی ثابت و استوار از خود یا عزت نفس نیازمندند (آتش پور، ۱۳۸۳). ویلیام جیمز (۱۹۸۰)، عزت نفس را به عنوان احساس خود ارزشی که از نسبت موفقیت‌های واقعی بر موفقیت‌های ادعا شده به دست می‌آید، تعریف کرده است. منظور از موفقیت‌های ادعا شده، برآورد موفقیت‌های بالقوه‌ای است که به وسیله ارزشها، آرمانها و آرزوهایمان از آنها آگاهی پیدا می‌کنیم (جان بزرگی و همکاران، ۱۳۸۹).

در مجموع در میان متغیرهای پیش‌بین، صفات شخصیتی از بیشترین توان پیش‌بینی بر رفتار شهروندی سازمانی برخوردار بودند. لذا این پژوهش به منظور بررسی رابطه ویژگی شخصیت و عزت نفس در بین دانشجویان صورت گرفت.

روش

شرکت‌کنندگان

این تحقیق از نوع توصیفی همبستگی است که جامعه آماری آن را تمامی دانشجویان دانشگاه پیام نور آباد تشکیل می‌دهند که در سال تحصیلی ۹۳-۹۴ در این دانشگاه به تحصیل اشتغال داشتند. گروه نمونه شامل ۱۰۰ نفر (۵۰ دختر و ۵۰ پسر) به شیوه در دسترس انتخاب شدند.

ابزار

پرسشنامه شخصیت آیزنک: پرسشنامه شخصیتی آیزنک در سال ۱۹۶۳ جهت سنجش برخی جنبه‌های شخصیت از جمله درون‌گرایی و برون‌گرایی و هم چنین تشخیص برخی اختلالات شخصیتی مانند روان‌گسستگی، جامعه‌ستیزی، روان‌آزدگی و مقبولیت اجتماعی برای گروه‌های سنی متفاوت ساخته شد. بعدها تغییر شکل پیدا کرده و

* e-mail: Shafie_a2011@yahoo.com

بهمروزمان به شکل امروزی درآمد. پرسشنامه شخصیت آیزنک در قالب دو آزمون، یکی مخصوص کودکان از ۷ تا ۱۵ سال و دیگری برای ۱۶ سال به بالا تنظیم شده است. در این پژوهش از نسخه‌ی ۱۶ سال به بالا استفاده شده است. روایی و اعتبار آن با ضریب اعتبار درونی (آلفای کرونباخ) برای مردان ۰/۷۸ و برای زنان ۰/۸۵ به دست آمده است.

پرسشنامه عزت‌نفس کوپر/اسمیت: این پرسشنامه شامل ۵۸ ماده است که احساسات، عقاید یا واکنش‌های فرد را توصیف می‌کند و پاسخ‌دهنده با علامت‌گذاری در چهار خانه «به من شبیه است (بلی)» یا «به من شبیه نیست (خیر)» پاسخ می‌دهد. زیر مقیاس‌ها عبارت‌اند از: مقیاس عمومی ۲۶ ماده، مقیاس اجتماعی ۸ ماده، مقیاس خانوادگی ۸ ماده، مقیاس آموزشی ۸ ماده و مقیاس دروغ ۸ ماده. بررسی‌ها در ایران و خارج از ایران بیانگر آن است که این آزمون از اعتبار و روایی قابل قبولی برخوردار است. همچنین ضرایب اعتبار این آزمون با روش باز آزمایی برای دختران و پسران به ترتیب ۰/۹۰ و ۰/۹۲ گزارش شده است (فتحی آشتیانی، ۱۳۹۰).

شیوه‌ی اجرا

بعد از مراجعه به افراد و ایجاد رابطه عاطفی با آن‌ها، پرسشنامه‌های عزت‌نفس و شخصیت در اختیارشان قرار داده شد که آن‌ها را در ۱۵ دقیقه تکمیل کرده و بازگرداندند.

نتایج

جدول ۱

شاخص‌های توصیفی نمرات آزمودنی‌ها در متغیرها

کل (n=100)		مردان (n=50)		زنان (n=50)		
SD	M	SD	M	SD	M	
۱۲	۲۶/۲۵	۱۲	۲۰/۲۰	۱۴/۱۲	۲۲/۲۴	ویژگی‌های شخصیتی
۱۱	۲۳/۲۷	۱۰	۲۱/۲۳	۱۱/۱۲	۲۲/۲۵	عزت نفس

با توجه به نتایج ضریب همبستگی پیرسون رابطه مثبت و معناداری (۰/۳۰) بین ویژگی‌های شخصیتی و عزت نفس وجود دارد. نتایج این آزمون نشان می‌دهد که تفاوت دانشجویان دختر و پسر از نظر نمره ویژگی‌های شخصیتی معنا دار است ($P < 0.05$ و $t = 1.60$). به این معنا که میانگین نمرات گروه دختران به طور معنا داری از میانگین نمرات گروه پسران بالاتر است. به منظور آن که در دانشجویان دختر و پسر از نظر نمره عزت نفس متفاوت معنا داری وجود دارد. به منظور پاسخگویی به این سؤال از آزمون تی مستقل استفاده شد. نتایج این آزمون نشان می‌دهد که تفاوت دانشجویان دختر و پسر از نظر نمره عزت نفس معنا دار نبود. ($t = 1.40$ و $N.S$).

بحث

این پژوهش با هدف بررسی رابطه ویژگی شخصیت و عزت نفس در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور آبان در سال تحصیلی ۹۳-۹۴ انجام شد که نتایج زیر حاصل گردید: بین ویژگی شخصیت و عزت نفس رابطه مثبت معنا دار وجود دارد. و بین دانشجویان دختر و پسر از نظر نمره ویژگی شخصیت تفاوت معنا دار وجود دارد و گروه دختران دارای برتری بر گروه پسران می‌باشند و همچنین بین دانشجویان دختر و پسر از نظر نمره عزت نفس تفاوت معنا دار وجود ندارد و هر دو گروه دختر و پسر یکسان می‌باشند. این یافته‌ها با پژوهش‌های قبلی همسو می‌باشد و در تبیین آن می‌توان گفت شخصیت هر نفر ابعاد زندگی اش چه فردی، خانوادگی، تحصیلی، شغلی و ... اثر می‌گذارد و می‌تواند زمینه ساز چگونگی شکل‌گیری عزت نفس افراد باشد.

منابع

- اتکینسون، ریتا، و اتکینسون، ارنست ر. (۱۳۸۰). *زمینه روان‌شناسی*. ترجمه محمد نقی براهنی و همکاران، جلد دوم، تهران: انتشارات رشد.
- احدی، بتول، و اسکندری، حسین (۱۳۸۵). شخصیت و رضایت زناشویی. *فصلنامه روان‌شناسی و علوم تربیتی*، (۶)، ۸۸-۹۸.
- امین پور، حسن، و زارع، حسین (۱۳۹۲). *کاربرد آزمون‌های روانی*. تهران: دانشگاه پیام نور.
- آتش پور، سید حمید (۱۳۸۳). *اعتماد به نفس و خودباوری*. اصفهان: نشر دانشگاه آزاد.
- بهرروز، بهروز و همکاران (۱۳۹۳). مقایسه ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های اسنادی در زوج‌های عادی و متقاضی طلاق. *مجله دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۱۵(۱)، ۵۲-۶۱.
- جان‌بزرگی، مسعود، نوری، ناهید، و آگاه هریس، مژگان (۱۳۸۹). *آموزش اخلاق، رفتار اجتماعی و قانون‌پذیری به کودکان*. تهران: نشر ارجمند.
- سبزی‌پور، امیر، رشتوندی، بهزاد، امیری، سمیه و کرم‌الهی، علی (۱۳۹۳). رابطه بین تیپ شخصیتی درون‌گرایی-برون‌گرایی با میزان رضایت شغلی و تعهد سازمانی. *فصلنامه رهیافتی نو در مدیریت آموزشی*، (۲)، ۱۸۱-۱۹۴.
- فتحی آشتیانی، علی (۱۳۹۰). *آزمون‌های روان‌شناختی: ارزشیابی شخصیت و سلامت روان*. تهران: نشر بعثت.
- گنجی، حمزه (۱۳۸۲). *روان‌شناسی عمومی*. تهران: نشر ساوالان.
- وحیدانی اسدی، محمد رضا، تنهای رشوانلو، فرهاد، روحای، زهرا، و مهدیان، حسین (۱۳۹۳). نقش پیش‌بینی‌کننده عوامل شخصیتی، عزت نفس و جهت‌گیری مذهبی در رفتار شهروندی سازمانی. *مجله دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۱۵(۱)، ۱۲۹-۱۲۱.

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

سامانه ویراستاری STES

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی

مقاله نویسی علوم انسانی

مقاله نویسی علوم انسانی

اصول تنظیم قراردادها

اصول تنظیم قراردادها

آموزش مهارت های کاربردی در تدوین و چاپ مقاله

آموزش مهارت های کاربردی در تدوین و چاپ مقاله